

of behoort te zijn dan de eerste de beste helper. Met dergelijke abstracte redeneeringen heeft de Commissie de werkelijkheid onder haar voeten kwijt geraakt en komt zij tot conclusiën, waarvan men kan zeggen: „En de berg „baarde een muis!”

Het Genootschap onderschrijft den inhoud van de eerste conclusie. Het Genootschap toch heeft tot doel *beoefening* geen *uitoefening*, doch wel *uitvoering*. Het is onnoodig en overbodig iets te verklaren en te wenschen wat de geneeskundige wet reeds inhoudt en verbiedt en welk verbod bovendien is bevestigd door een arrest van den Hoogen Raad (1893).

De 2de conclusie bevat een verzoek om beter en vollediger onderwijs in mechano-therapie. Ieder, die universitair onderwijs heeft genoten, wordt gecenseerd zelfstandig in zijn vak zich verder te kunnen bekwamen. Wil de Commissie aan den misstand, dat vele onzer onbekwaam zijn om den heilgymnast aanwijzingen te geven of zijn handelingen te beoordeelen, *thans* een einde maken, dan had zij de collega's moeten aansporen uit eigen kracht bij zich zelf aan te vullen wat hun ontbreekt. De getuigenis, dat verbetering van onderwijs noodzakelijk is, kan voor ons niet-weten geen verontschuldiging zijn. Uit dit verzoek spreekt een ongemotiveerde angst, alsof met de niet *beoefening* van een deel van ons vak door alle vakgenooten tevens de *uitoefening* van dit deel aan onzen stand zou kunnen ontnomen worden! De geneeskundige wet en het boveng. arrest kunnen ons echter geruststellen!

Maar de Commissie, vrezende dat de Staat een diploma zal gaan uitreiken aan den heilgymnast, wil dat de vergadering bij 3de conclusie zal decreteren, dat die Staatsinmenging heusch onnoodig is!

Wederom wijs ik op onze geneeskundige wet met arrest. De Staat zou aan den heilgymnast een bevoegdheid tot *uitoefening* uitreiken, waar hij tegelijkertijd die *uitoefening* veroordeelt?

Het schijnt, dat het optreden van „het Genootschap” bij velen een ongemotiveerde vrees heeft gewekt.

Het ligt niet in de bedoeling van dit artikeltje uiteen te zetten, waarom ik meen, dat „het Genootschap” voor ons medici een *bondgenootschap* is.

Aan de afgevaardigden geef ik in overweging om onbevooroordeeld zich af te vragen, of en hoe de Commissie zich van de haar opgedragen taak heeft gekweten, en of haar conclusiën niet zijn onnoodig, overbodig en bespottelijk?

Het is te hopen, dat op deze a. s. Algem. Vergadering geen slecht begrepen collegialiteitsgevoel weder oorzaak zij dat dit soort solidariteit aanleiding geve voor de toepassing van het „Necesse est cum insanientibus furere”.

Nijmegen, Juni 1898.

Dr. VAN DER SIJF.

Geachte Redactie!

Het zij mij vergund enkele opmerkingen te maken naar aanleiding van het ingezonden stuk van collega VAN DER SIJF. Voornamelijk omdat de bedoeling van dit stuk mij niet geheel duidelijk is. Indien ditzelfde het geval mocht zijn met andere lezers, zou op deze wijze de Heer VAN DER SIJF mis-

schien nog vóór de vergadering gelegenheid hebben zijn bedoeling eenigszins te verduidelijken.

Blijkbaar is de Schrijver niet bijzonder ingenomen met het rapport in quaestie. Evenwel mis ik bij het doorlezen twee voorname zaken: 1°. argumenten; 2°. een conclusie.

„De door de Commissie gestelde conclusies zijn onnoodig, overbodig en „bespottelijk”. Nergens vind ik echter dat zij *onjuist* zijn, nergens vind ik vermeld tot welke conclusies de Commissie dan wel had moeten komen. Ik voor mij ben dan ook naïef genoeg te meenen, dat de door den berg gebaarde muis voor de praktijk nog wel eens een nuttig staartje kan hebben.

Ten opzichte van de eerste conclusie beweert de Heer VAN DER SIJF, dat het Genootschap haren inhoud onderschrijft. Het zou mij aangenaam zijn, hiervan de zekerheid te hebben. Doch zoolang Art. 2 der Statuten (blz. 848 Rapport) spreekt van „de heilgymnastiek zoowel praktisch als theoretisch „te beoefenen, eenheid te brengen in de wijzen van behandeling enz.” en het Genootschap dit doel tracht te bereiken door (3°.) „het verkrijgen van „een diploma voor de *uitoefening* der heilgymnastiek”, daar laat die zekerheid voor mij nog wel iets te wenschen over.

Wat betreft de aansporing aan collega's om uit eigen kracht hun ontbrekende orthopaedische kennis aan te vullen, de Commissie heeft zich aan een dergelijke aansporing niet gewaagd. Dat zij evenwel het oog niet gesloten heeft voor het bestaande defect, blijkt duidelijk genoeg op blz. 850. Wel meende zij, hoe schoon het ook moge klinken „dat ieder gecenseerd „wordt zelfstandig in zijn vak zich verder te kunnen bekwamen”, dat een praktische wenk ten opzichte van het universitair onderwijs in dit opzicht niet misplaatst mocht heeten.

Dat de derde conclusie wijst op het onnoodige van Staatsinmenging is al weer *het gevolg van het streven van het Genootschap* om tot een Staats-examen te geraken. Daarbij de Wet en een arrest van den Hoogen Raad aan te voeren om het overbodige van deze conclusie in het licht te stellen, zou alléén dan zin hebben, indien de Wet niet voor wijziging vatbaar was. De bedoeling der derde conclusie is juist, dat de Maatschappij als haar oordeel uitspreke, dat zij een zoodanige Wetswijziging *niet* verlangt.

Dat het optreden van „het Genootschap” bij velen vrees heeft gewekt kan moeilijk ontkend worden. Of deze vrees echter ongemotiveerd mag heeten raakt juist het hart der quaestie. Tevergeefs heb ik uitgezien naar eenig argument voor deze meening, of wel een bestrijding van hetgeen het Rapport in dit opzicht o. a. op blz. 856 behelst.

In ieder geval blijft de vraag nog over, wat de Heer VAN DER SIJF wel van de Algemeene Vergadering wenscht. De vergadering moet overwegen, voordat zij „conclusies uitspreekt”; aan de afgevaardigden wordt in overweging gegeven zich onbevooroordeeld af te vragen of en hoe de Commissie zich van de haar opgedragen taak heeft gekweten. Welnu de Commissie wencht niets anders. Eerlijk gezegd, heeft zij steeds in het vertrouwen geleefd, dat, zooals tot nu toe steeds is geschied met elk ander Rapport, ook het hare nauwkeurig zou overwogen worden en dat haar arbeid aan een onbevooroordeeld onderzoek zou worden onderworpen, voordat omtrent haar conclusies een beslissing werd genomen.

Wil de Heer VAN DER SIJF nu, dat de conclusies verworpen worden? Niets wordt door hem te berde gebracht — het zij nog eens herhaald — waaruit blijkt dat zij onjuist zijn.

Wil de Heer VAN DER SIJF dat de conclusies door een motie, als onnoodig, overbodig en bespottelijk worden gequalificeerd? Ik kan het van de Alg. Vergadering niet gelooven. En indien het al gebeurde, dan zou deze motie minder de Commissie, dan wel de Alg. Vergadering van 1897 treffen, zoolang niet is aangetoond, dat het door deze vergadering aan de Commissie opgedragen onderzoek tot betere conclusies moest voeren. Dit bewijs heb ik evenwel nog niet gevonden.

Ten slotte nog een kleine opmerking. „Het z. g. uitgebreid onderzoek toch „is neêrgelegd in antwoorden der afdeelingen” schrijft de Heer VAN DER SIJF. Dit is niet geheel juist. De aan de afdeelingen verzonden circulaire was één der middelen, door de Commissie aangewend, om tot een overzicht van den bestaanden toestand te geraken. Het resultaat van de gestelde vragen is te vinden in de blz. 841—845 boven aan het Rapport. Een overzicht van den toestand, zooals die thans is, wordt door de Commissie zelfstandig gegeven op blz. 150 onderste alinea. Bij dit overzicht hebben de antwoorden der afdeelingen zeker een niet onbelangrijken invloed gehad, doch het geeft ten slotte slechts weer, *hoe de toestand volgens de opinie der Commissie thans is*. Mocht de Commissie in haar opinie falen, welnu zij houdt zich voor — mits gegronde en door feiten gestaafde — terechtwijzingen aanbevelen.

Voorloopig wacht ik met goed vertrouwen de discussies ter Algemeene Vergadering af. Met dank voor de plaatsing

Harlingen, 22 Juni 1898.

P. H. VAN EDEN.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — Sir Robert Rawlinson. Op 88-jarigen leeftijd is de jegens de hygiëne hoogverdienstelijke Ingenieur RAWLINSON overleden. Hij was eerst Stads-Ingenieur van Liverpool, daarna heeft hij in Staatsdienst den aanleg van riolen en waterleidingen in Engeland geleid, en in de Krim door doeltreffende maatregelen de groote sterfte in het Engelsche leger doen ophouden. Ten slotte (1872—1888) was hij Ingenieur van den Gezondheidsdienst te Londen (*Allg. med. Centralz.*).

— **Het polstellen.** Volgens den bewerker der *Archaeologia medica in the Brit. med. Journ.* heeft men niet voor de vorige eeuw het aantal polslagen per minuut geteld, en was dit voornamelijk te wijten aan het ontbreken van geschikte uurwerken. Sir JOHN FLOYER (1649—1734) heeft zich op dit tellen bijzonder toegelegd en een draagbaar pols-uurwerk uitgedacht, dat ongeveer een minuut liep, en aan een slingeruurwerk gecontrôleerd kon